

Az ismeretkör: Hon- és népismeret (Ember és társadalom VMT)

Kredittartománya: 14 kredit

Tantárgyai:

- 1) Szülőföldünk értékei - az értékfeltárás folyamata
- 2) A magyar társadalom tagolódása, a magyar nyelvterület kiemelkedő személyiségei
- 3) Hagyományos életmód
- 4) Hon- és népismeret tantárgy-pedagógiája

Tantárgy neve: A magyar társadalom tagolódása, a magyar nyelvterület kiemelkedő személyiségei
Neptunkódja: VMTANB2009, VMTALB2009

Kreditértéke: 3

A tantárgy **besorolása:** választható

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 30% elmélet-70% gyakorlat

A tanóra típusa: elm/ gyak, és **óraszám:** 1 elm + 2gyak. az adott félévben

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika
- az előadások témaköreinek ppt-i (elérhetőek közös elektronikus felületen)
- a feladatok, a kidolgozásuk, és értékelésük részletes szempontsora

A számonkérés módja: **gyakorlati jegy**

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:**

Feladatok:

- **prezentáció** a kiadott témakörök egyikéből, **opponensi értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés**

A tantárgy **tantervi helye:** 6. félév

Előtanulmányi feltételek: Hon- és népismeret

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A néprajztudomány vázlatos története, szakágai és társtudományai, a legfontosabb hazai gyűjtemények ismerete
Nemzet, nemzetiség, etnikai csoport fogalmainak meghatározása
Néprajzi-, etnikai csoport, etnokulturális csoport és néprajzi táj fogalmának értelmezése
A magyar népi kultúra táji tagoltságának kialakulása.
Az Alföld és peremvidékeinek néprajzi csoportjai és tájai
Az Alföld jeles szülöttei (Pl.: Petőfi Sándor, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Kodály Zoltán, Bálint Sándor, Györffy István)
Dunántúl, Kisalföld és Szlavónia néprajzi csoportjai és tájai
Dunántúl kiemelkedő személyiségei (Pl.: Szent István király, Vak Bottyán, Jedlik Ányos, Czuczor Gergely, Ányos Pál, Reguly Antal)
Felföld néprajzi csoportjai és tájai
A Felföld híres szülöttei (Pl.: Mikszáth Kálmán, Kossuth Lajos, gróf Andrássy Gyula, Mátyóki Ádám, Izsó Miklós, Lorántffy Zsuzsanna, Trefort Ágoston, Szabó Lőrinc, Erdélyi János)
Erdély és Moldva néprajzi csoportjai és tájai, jeles személyei (Pl.: Hunyadi Mátyás, Hunyadi János, Apáczai Csere János, Bartók Béla, Reményik Sándor, Dsida Jenő, Tamási Áron, Wass Albert, Benedek Elek, Kriza János, Orbán Balázs)
Hazánk nemzetiségeinek néprajza. A magyarországi nemzetiségek jeles képviselői. A 13 nemzeti és etnikai kisebbség helyzete hazánkban a rendszerváltás óta, a kisebbségi törvény.
A magyar társadalom tagolódása, a 19-20. századi magyar társadalomtörténet vázlata. A mai magyar társadalom főbb jellemzői. A határon túli magyarság helyzete.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

- Balassa Iván-Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Bp. 1979 ISBN 963-130-946-0
- Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Bp., több kiadásban, Osiris, ISBN 963 379 278 9 (elsősorban a magyar vonatkozású részek)

Ajánlott irodalom:

- Magyar Néprajz IV. Életmód. (Főszerk.: Balassa Iván) Bp. 1997 ISBN 963 05 7325 3
- Magyar Néprajz III. Kézművesség (Főszerk.: Domonkos Ottó) Bp. 1991 ISBN 9639257028
- Barabás Jenő – Gilyén Nándor: Magyar népi építészet Bp. 1987 ISBN 9632861671
- Nemzetismeret <http://www.nemzetismeret.hu/>
- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp, 2000, Osiris, ISBN 963 379 797 7

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Rendelkezik 6-12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6-12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.

c) attitűdje

- Tevékenységét a 6-12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
- Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.
- Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.
- Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.

- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: dr. Baksa Brigitta főiskolai tanár

Tantárgy oktatásába bevont oktató: dr. Udvarvölgyi Zsolt főiskolai tanár